

TOIMITUSEHDOT

1. Soveltamisala

Toimitusehtojen määräyksiä sovelletaan, ellei muusta ole sovittu. Yritystä, joka tilauksesta suorittaa työn kutsutaan suorittajaksi ja tilaajaa tai kustannusarvion pyytäjää asiakkaaksi.

2. Hyvä liiketapa

Sekä suorittaja että asiakas sitoutuvat kaikessa toiminnassaan noudattamaan hyvää liiketapaa ja huolellisuutta.

3. Tarjous ja sopimus

Tarjouksen tulee ensisijaisesti olla kirjallinen. Tarjouksesta tulee ilmetä, mitä laatu- tai muita vaatimuksia asiakkaan toimittaman materiaalin on täytettävä, ellei suorittajan ja asiakkaan noudattamasta vakiintuneesta käytännöstä toisin johdu. Jos alkuperäismateriaali, oikovedokset tai lopullinen tuote toimitetaan asiakkaalta työn suorittajalle tai työn suorittajalta asiakkaalle digitaalisessa muodossa, tulee tarjouksesta ilmetä mitä vaatimuksia asiakkaan käyttämiltä laitteilta, ohjelmistoilta ja linjayhteyksiltä edellytetään.

Tarjous on voimassa 30 päivää. Asiakkaan hyväksyvän vastauksen on oltava perillä suorittajalla mainitun ajan kuluessa. Tarjoukseen sisältyvä aikataulu ei ole suorittajaa sitova, jos tarjouspyynnön antamisen ja asiakkaan vastauksen välisenä aikana suorittaja tekee sopimuksen työstä, jota ei oltu otettu huomioon tarjousta annettaessa. Tällaisessa tapauksessa suorittajan tulee asiakkaalta vastauksen saatuaan ilman aiheetonta viivästystä ottaa yhteyttä asiakkaaseen uuden aikataulun sopimiseksi.

Tarjoukseen annettu vastaus, johon sisältyy lisäyksiä, rajoituksia tai ehtoja, ei sido suorittajaa, vaan vastaus katsotaan asiakkaan vastatarjoukseksi. Suorittaja antaa tilauksen hyväksymisestä pyydettäessä vahvistuksen.

Mikäli suorittajalta tilataan luonnoksia tai työnäytteitä, joita ei voida pitää tavanomaisen tarjouskäytännön mukaisina, on ne kohtuullisesti korvattava, vaikka asiakas ei tarjousta hyväksyisikään. Suorittajan tulee antaa asiakkaalle etukäteen arvio edellä mainituista kustannuksista.

Tarjouspyyntö, tarjous ja asiakkaan hyväksyvä vastaus muodostavat yhdessä tilaussopimuksen, jollei sellaista erikseen laadita.

Toistaiseksi voimassa oleviin sopimuksiin tulee ottaa määräys noudatettavasta irtisanomisajasta. Mikäli muuta ei ole sovittu, irtisanomisaika on kolme kuukautta.

4. Alihankkijat

Suorittajalla on oikeus käyttää alihankkijoita, ellei sopimuksessa ole nimenomaan toisin sovittu. Suorittaja ei vapaudu virhevastuusta vetoamalla siihen, että virhe johtuu alihankkijasta.

Suorittajan tulee toimittaa alihankkijalle tavanomaisen tuotantohävikin peittämiseen riittävä määrä ylimääräisiä kappaleita.

5. Hinta

Hinta ilmoitetaan tarjouksessa ilman arvonlisäveroa. Kuluttajakaupassa hinta ilmoitetaan arvonlisäveroineen tai arvonlisäveron määrä ilmoitetaan erikseen.

Kauppahinta on osapuolten kesken sovittu hinta, tai jos hinnasta ei ole sovittu, kauppahinta on suorittajan veloittama käypä hinta.

Suorittajalla on oikeus tarkistaa hinta, mikäli valuuttakurssit, tuontimaksut tai muut suorittajasta riippumattomat maksut, verot tai muut julkisoikeudelliset maksut muuttuvat ennen sovittua toimituspäivää.

Suorittajalla on oikeus sovittun hinnan lisäksi laskuttaa niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat:

- a) asiakkaan toimittaman aineiston puutteellisuudesta,
- b) asiakkaan vastoin sovittua alkuperäisaineistoa tekemistä korjauksista ja muutoksista,
- c) asiakkaan aiheuttamasta viivästyksestä,
- d) asiakkaan vaatimista ylimääräisistä vedoksista, paino- tai värinäytteistä,
- e) ylityöstä, jota tehdään asiakkaan pyynnöstä, tai
- f) muista vastaavista asiakkaan vastuulla olevista ylimääräisistä kustannuksista.

Jos ilmenee aihetta laskuttaa edellä mainittuja ylimääräisiä kustannuksia, on suorittajan tiedotettava tästä asiakkaalle ilman aiheetonta viivytystä.

Rahti- ja pakkaus kustannuksista vastaa asiakas.

6. Ali- tai ylipainos

Jos työn laatu ei edellytä täsmällistä kappalemäärää, suorittajan toimittama kappalemäärä voi poiketa sovitusta enintään 5 %, kun tilaus on enintään 20.000 kappaletta. Kun sovittu kappalemäärä on yli 20.000, voi poikkeama olla enintään 2 %.

Sovittun kappalemäärän alittavien kappaleiden hyvittäminen ja ylittävien kappaleiden laskuttaminen tapahtuu tarjouksen perusteiden mukaisesti. Asiakkaalla ei ole velvollisuutta maksaa edellisessä kappaleessa mainittua suuremmasta ylipainoksesta.

7. Maksuehdot

Maksun tulee tapahtua 14 päivän kuluessa laskun päiväyksestä. Mikäli työ viivästyy asiakkaasta johtuvasta syystä, voi suorittaja laskuttaa erikseen siitä osasta tilausta, joka on jo valmistunut.

Ellei laskua makseta määräaikana, on suorittajalla oikeus periä saatavalleen kulloinkin soveltamansa korkokannan mukaista viivästyskorkoa laskun mukaisesta eräpäivästä lukien. Suorittajalla on viivästyskoron lisäksi oikeus periä kohtuulliset perintäkulut.

8. Maksun viivästyminen

Suorittajalla on oikeus kieltäytyä aloittamasta uuden työvaiheen tekemistä, jos laskutus on sovittu tapahtuvaksi vaiheittain ja asiakas ei ole maksanut jo erääntyneitä laskuja sopimuksen mukaisesti. Sama oikeus suorittajalla on myös silloin, kun on etukäteen tiedossa, ettei asiakas ilmeisesti kykene täyttämään velvollisuuksiaan. Jos työn valmistuminen viivästyy edellä mainitun kieltäytymisen johdosta, pidetään viivästymisen syynä asiakkaan sopimusrikkomusta.

Jos asiakas on toistuvasti laiminlyönyt velvoitteidensa täyttämisen, suorittajalla on oikeus alkuperäisestä sopimuksesta riippumatta vaatia laskun suorittamista tavaraa luovutettaessa.

9. Pidätys- ja panttioikeus

Asiakkaan laiminlyödessä kauppahintaan ja sen suorittamiseen liittyvät velvollisuutensa suorittaja voi pidättyä luovuttamasta tavaraa tai muuta hallussaan olevaa asiakkaan aineistoa, ennen kuin koko kauppahinta on maksettu. Pidättymisestä on tiedotettava asiakkaalle tämän ilmoittamaan osoitteeseen.

Suorittajalla on asiakkaalta olevien saataviensa vakuudeksi panttioikeus kaikkeen hallussaan olevaan asiakkaan omistamaan aineistoon.

Mikäli asiakas luovuttaa suorittajan käyttöön kolmannelle osapuolelle kuuluvaa omaisuutta, on siitä samalla ilmoitettava suorittajalle. Pidätys- ja panttioikeus koskee myös tällaista omaisuutta.

Jos asiakas ei täytä sopimuksen mukaista maksuvelvollisuuttaan, suorittajalla on oikeus realisoida edellä mainittu omaisuus sopivaksi katsomallaan tavalla, ellei lainsäädännöstä muuta johdu. Omaisuutta realisoitaessa ei saa perusteettomasti loukata asiakkaan etua. Suorittajan saatavat ylittävä osa realisointituloista on tilitettävä asiakkaalle ilman aiheetonta viivytystä.

10. Toimituslauseke ja vastuu tavaraa kohdanneesta vahingosta

Tavara luovutetaan asiakkaalle työn suorittajan toimipaikassa.

Vastuu tavaraa kohdanneesta vahingosta siirtyy asiakkaalle, kun asiakas tai joku hänen lukuunsa vastaanottaa tavarat tai hänen olisi sopimuksen mukaan pitänyt vastaanottaa tavara.

Suorittaja vastaa hallintaansa luovutetun materiaalin säilyttämisestä tavanomaisella huolellisuudella.

Milloin suorittajan haltuun uskottujen esineiden arvo on erityisen suuri, on asiakkaan ilmoitettava siitä suorittajalle. Asiakkaan ja kolmannen miehen väliset oikeussuhteet eivät vaikuta suorittajan vastuuseen.

Asiakas vastaa siitä, että suorittajalle luovutettava aineisto on asianmukaisesti vakuutettu.

11. Ennakoitavissa oleva sopimusrikkomus

Kummallakin osapuolella on oikeus purkaa sopimus, jos on todennäköistä, ettei toinen osapuoli kykene täyttämään sopimuksesta aiheutuvia velvollisuuksiaan. Osapuoli voi purkamisen vaihtoehtona vaatia, että toinen osapuoli asettaa riittävän vakuuden velvoitteidensa täyttämiseksi.

12. Asiakkaan viivästys

Asiakkaan tulee ilman aiheetonta viivytystä ilmoittaa suorittajalle, jos on ilmeistä, ettei hän pysty ajoissa toimittamaan suorittajalle työhön tarvittavaa materiaalia tai muutoin täyttämään hänelle sopimuksen mukaan kuuluvia velvollisuuksia. Jos tiedossa oleva viivästys aiheuttaa huomattavaa haittaa suorittajalle, on tällä oikeus purkaa sopimus.

Suorittajalla on oikeus saada asiakkaalta korvaus viivästyksen aiheuttamista välittömistä kustannuksista.

13. Vastuu aineiston virheistä

Suorittajan on ilman aiheetonta viivästystä ilmoitettava asiakkaalle, jos tämän toimittama aineisto ei sovellu työn suorittamiseen sopimuksessa tarkoitetulla tavalla. Suorittajan on pyydettäessä esitettävä asiakkaalle arvio mahdollisesti syntyvistä lisäkustannuksista.

Osapuolten tulee noudattaa suorittajan antamia tai muuten sovittuja aineisto-ohjeita (aineistomuoto, laitteisto, ohjelmistot, linjayhteysvaatimukset, toimintamallit yms.) lähettäessään toisilleen aineistoa digitaalisessa muodossa. Se osapuoli, joka ei noudata aineisto-ohjeita, vastaa tästä aiheutuvasta virheestä.

Jos aineisto-ohjeita on noudatettu, suorittaja vastaa digitaalisen aineiston käsittelyssä syntyneistä virheistä. Jos virhe aiheutuu käytettyjen laitteistojen tai ohjelmistojen yhteensopimattomuudesta, ohjelmointivirheestä tms. seikasta, jota ei ole voitu ennakoida, ei suorittaja kuitenkaan vastaa tällaisesta virheestä.

Jos osapuolet katsovat tarpeelliseksi, että suorittajan on tarkistettava saamansa digitaalinen aineisto ennen aineiston jatkokäsittelyä, on tästä sovittava erikseen. Samalla on syytä sopia tarkastamisen toteuttamistapa, laajuus sekä aikataulu.

Muutokset asiakkaan toimittamaan aineistoon tulee tehdä kirjallisesti. Asiakkaan puhelimitse antamasta määräyksestä tai muutoksesta vastaa asiakas.

Suorittaja ei vastaa aineiston sisällössä olevista virheistä.

Työn vedostamisesta ja vedosten tarkistamisesta sekä aikatauluista sovitaan erikseen.

14. Toimituksen viivästyminen

Suorittajan tulee ilman aiheetonta viivytystä ilmoittaa asiakkaalle, jos on ilmeistä, että tilausta ei ehditä toimittaa sovittun aikataulun puitteissa. Tällöin on myös ilmoitettava, milloin suorittaja voi todennäköisesti täyttää suoritusvelvollisuutensa.

Asiakkaalla on oikeus saada suorittajalta korvaus toimituksen viivästymisen aiheuttamista välittömistä kustannuksista siten, että korvauksen enimmäismäärä on sovittun suorituksen arvo. Asiakkaan välillisiä vahinkoja ei korvata.

Asiakkaalla on lisäksi oikeus purkaa sopimus, jos viivästyksellä on asiakkaalle olennainen merkitys. Viivästys on olennainen, jos

- a) jos sopimusta tehtäessä on selkeästi tuotu ilmi, että toimituksen on tapahduttava sovittuna päivänä täsmällisesti, tai
- b) jos sopimuksesta tai muista suorittajan tiedossa olevista olosuhteista selkeästi ilmenee, että asiakkaalla ei ole käyttöä tilatulle tuotteelle tietyn ajankohdan jälkeen, eikä toimitus tapahdu tätä ennen.

Asiakkaalla ei ole oikeutta saada suorittajalta korvausta ylimääräisistä kustannuksista eikä oikeutta purkaa sopimusta, jos toimituksen viivästyminen on aiheutunut asiakkaan toimittaman aineiston puutteellisuudesta tai myöhästymisestä tai muusta asiakkaasta johtuvasta syystä.

15. Virheellinen suoritus

Toimitus on virheellinen, jos se olennaisesti poikkeaa sovitusta tai siitä, mitä toimitukselta voidaan alan vallitseva hyvä kauppatapa huomioiden vaatia.

Toimitus ei ole virheellinen, jos

- a) tavaran virhe johtuu virheellisestä alkuperäisaineistosta, tulkinnanvaraisesta korjausmerkinnästä tai virheestä, joka asiakkaan hyväksymässä vedoksessa on jäänyt korjaamatta,
- b) kysymyksessä on vähäinen poikkeama annetusta värivedoksesta tai paperinäytteestä, hyväksytystä mallivedoksesta tai vastaavasta. Paperia pidetään näytteen mukaisena, jos se on paperiteollisuuden samalla tunnuksella ilmaisemaa laatua,
- c) painoksessa on sellainen hyväksytystä mallivedoksesta tai vastaavasta poikkeava pikkuvirhe, josta suorittajan ei teknillisten seikkojen vuoksi kohtuudella voida katsoa vastaavan.
- d) enintään 0,5 % toimitukseen sisältyvistä kappaleista on painotyön osalta virheellisiä ja enintään 0,5 % jälkikäsitteilyä osalta virheellisiä.

16. Virheen seuraamukset

Suorittajalle on ensi sijassa varattava tilaisuus suorittajasta johtuvan olennaisen virheen tai puutteellisuuden korjaamiseen, mikäli se on mahdollista.

Asiakkaalla on suorittajasta johtuvan olennaisesti puutteellisen tai virheellisen toimituksen johdosta oikeus kohtuulliseen hinnanalennukseen.

Asiakkaalla on oikeus purkaa sopimus, jos suorittajasta johtuva virhe on sellainen, ettei asiakkaan voida olettaa käyttävän tavaraa aiottuun tarkoitukseen.

Asiakkaalla on oikeus saada suorittajalta korvaus virheen aiheuttamista välittömistä kustannuksista. Suorittajan vastuu virheestä rajoittuu kaikissa tapauksissa virheen korvaamiseen sopimuksenmukaisella suorituksella tai maksetun kauppahinnan palauttamiseen. Alihankkijan vastuu hylätyn tavaraerän osalta rajoittuu hänen oman suorituksensa arvoon.

Jos suorittajan tai alihankkijan virhe on syntynyt tahallisesti tai törkeän huolimattomuuden seurauksena, vastuun rajoitus ei koske asiakkaalle tai kolmannelle aiheutuneita välittömiä kustannuksia.

Suorittaja ei vastaa tavaran virheestä asiakkaalle mahdollisesti aiheutuvasta välillisestä vahingosta, kuten esimerkiksi menetetyistä liikevoitosta tai muusta elinkeinon harjoittamisen häiriintymisestä, eikä kolmannelle koituvasta vahingosta.

17. Tarkastaminen ja reklamaatio

Asiakkaan on tarkastettava vastaanottamansa tuote ilman aiheetonta viivästystä. Virheelliseksi väitetty tavaraerä on tarkastettava yhteisesti.

Asiakkaan, joka haluaa vedota suoritusvirheeseen, tulee kirjallisesti huomauttaa

- a) viivästymisestä 10 päivän kuluessa siitä, kun asiakas sai tiedon viivästymisestä,

- b) tavaran olennaisesta virheestä 10 päivän kuluessa tavaran vastaanottamisesta tai siitä, kun asiakkaan sopimuksen mukaan olisi tullut tarkastaa tai vastaanottaa tavara
- c) sellaisesta piilevästä virheestä, jota ei kohtuudella voida havaita tavanomaisella huolellisuudella suoritettussa vastaanottotarkastuksessa, 10 päivän kuluessa virheen havaitsemisesta.

18. Ylivoimainen este

Lakko, työsulku, tulipalo tai muu sekä suorittajasta että alihankkijasta riippumaton ylivoimainen este (force majeure) vapauttaa noudattamasta sovittua toimitusaikaa. Työvoiman tai raaka-aineiden puute, konerikko tai viranomaisten toimenpiteet tai vastaavat epätavalliset ja vaikutuksiltaan merkittävät suorittajasta tai alihankkijasta riippumattomat syyt, joita ei kohtuudella ole voitu ennakoita, oikeuttavat myös toimitusajan kohtuulliseen pidentämiseen.

Mikäli edellä todettu tapahtuma teknisesti tai taloudellisesti kohtuuttomasti vaikeuttaa sovitun työn suorittamista, on suorittaja oikeutettu peruuttamaan tarjouksensa tai purkamaan sopimuksen kokonaan tai vielä toteutumattomalta osalta. Asiakkaalla ei ole oikeutta vaatia tämän johdosta vahingonkorvausta.

Asiakkaalla on vastaavasti oikeus purkaa sopimus, jos yllä mainitun esteen aiheuttama viivästys aiheuttaa hänelle kohtuutonta hankaluutta tai työn arvoon nähden merkittäviä lisäkustannuksia. Suorittajalla ei ole oikeutta vaatia tämän johdosta vahingonkorvausta. Purkamisoikeus koskee vain sitä osaa sopimuksesta, johon ylivoimainen este vaikuttaa. Esteen poistuttua sopimuksen soveltaminen jatkuu ennallaan.

19. Omistusoikeus

Omistusoikeus valmiiseen tuotteeseen siirtyy, kun kauppahinta on kokonaan maksettu.

Suorittajan valmistamat tai hankkimat välityövaiheet ja työvälineet kuten esimerkiksi luonnokset, oikovedokset, värierottelut, painolevyt, tietokonetiedostot ja –rekisterit ovat suorittajan omaisuutta ja kaikki niihin liittyvät oikeudet kuuluvat suorittajalle.

Asiakkaan työtä varten suorittajalle luovuttamat välineet, tarvikkeet, tiedostot ja muu materiaali ovat asiakkaan omaisuutta, joka suorittajan tulee luovuttaa takaisin asiakkaalle työn päätyttyä, jollei 9. kohdasta muuta johdu.

20. Valmiin tuotteen säilyttäminen

Suorittajalla on velvollisuus säilyttää valmis tuote tavanomaista huolellisuutta noudattaen sovitun luovutuspäivän jälkeenkin. Tällöin säilyttäminen tapahtuu asiakkaan lukuun ja vastuulla. Suorittajalla on oikeus periä asiakkaalta korvaus säilyttämisen aiheuttamista kohtuullisista kustannuksista.

Suorittajalle luovutettu sekä asiakkaalle alihankintatyönä teetetty aineisto säilytetään ja kuljetetaan työn valmistumisen jälkeen asiakkaan vastuulla.

Jos asiakas ei kirjallisesta kehotuksesta huolimatta ole vastaanottanut valmista tuotetta kuukauden kuluessa sovitusta luovutusajankohdasta, on suorittajalla oikeus realisoida hallussaan oleva tuote ja muu materiaali. Realisoinnista on ilmoitettava asiakkaalle etukäteen tämän ilmoittamaan osoitteeseen.

21. Immateriaalioikeudet (tekijänoikeus ja teollisoikeudet)

Asiakas vakuuttaa, että asiakkaan työn suorittajalle toimittama tekijänoikeudellisesti suojattu aineisto ja työn suorittamiseksi tarvittava tekninen välineistö (esim. tietokoneohjelmat) ei loukkaa kenenkään kolmannen oikeutta eikä siihen kohdistu mitään käyttö- tai muita oikeudellisia rajoituksia. Sama koskee kaikkia muitakin aineettomia oikeuksia kuten tavaramerkki-, toiminimi- tai muita henkiseen ja teollisiin oikeuksiin kohdistuvia yksinoikeuksia.

Asiakas on velvollinen korvaamaan suoraan tämän sopimuksen nojalla kaikki ne korvaukset ja kustannukset, jotka työn suorittaja joutuu kolmannen osapuolen vaatimusten johdosta suorittamaan. Kolmannen esittämistä vaatimuksista on ilmoitettava asiakkaalle ennen mahdollisen korvauksen maksamista.

Edellä mainitut määräykset koskevat vastavuoroisesti suorittajaa hänen asiakkaalle luovuttamansa aineiston ja teknisen välineistön osalta.

22. Vapaakappaleet

Suorittaja lähettää viranomaisille vapaakappalelain edellyttämät arkistokappaleet asiakkaan kustannuksella.

23. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Suorittajan ja asiakkaan väliset erimielisyydet sopimuksen tulkinnasta ratkaistaan suorittajan kotipaikan alioikeudessa tai niin sovittaessa välimiesmenettelyssä.

Ennen kanteen nostamista tai kiistan saattamista välimiesmenettelyssä ratkaistavaksi osapuolet voivat pyytää kauppakamarin nimeämältä tavarantarkastajalta lausuntoa siitä, onko suoritus virheellinen ja onko virhe alalla noudatettavan käytännön mukaan vähäinen vai olennainen. Osapuolet vastaavat puoliksi lausuntopyynnön aiheuttamista kustannuksista.

24. Vanhentumisaika

Asiakkaan on nostettava kanne tavaran virheestä tai viivästymisestä vuoden kuluessa siitä, kun vaaranvastuu on siirtynyt asiakkaalle.